

a BME Gépgyártás és Szerszámgép Tanszék adjunktusa lett. 1960-ban az oktatási miniszter, illetve a BME helyettes rektora a Csepelre kihelyezett esti tagozat vezetőjévé nevezte ki dékánhelyettesi címmel. Tanított a Bánki Donát Műszaki Főiskolán is. Amikor egyetemi docensként 1977-ben nyugdíjba vonult, kollégái nagy szeretettel búcsúztatták.

Műszaki irodalmi tevékenysége széles körű. Írt 15 könyvet, 11 egyetemi jegyzetet és 18 folyóiratcikket. Készített három oktatófilmet. Szolgálati szabadalmainak száma kettő. Műegyetemi előadásain kívül számos előadást, előadásorozatot is tartott.

Egyesületünk alapító tagjaként a Forgácsoló Szakosztályban, majd a Gyártóeszközzgazdálkodási Központi Szakosztályban tevékenykedett. Ez utóbbinak elnöke, majd tiszteletbeli elnöke lett. Munkáját szakmai közösségünk Egyesület Érem (1975), majd Tiszteleti tag (1993) kitüntetéssel ismerte el és megkapta a GTE Alapító, Egyesületi Érmét is.

Dr. Sasi Nagy Istvánt kollégái, barátai tanítványai szerették, becsülték. Személyében csendben, szerényen dolgozó, kiváló gépészmérnököt búcsúztattunk. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Csizmadia Károly

* * *

Halottaink

Fejér Ákos

Nyugalmazott tornatanár

Életének 74., példás és boldog házasságának 48. évében, 2002. május 10.-én szerető szíve utolsót dobant. Drága halottunktól május 15.-én, 13,00 órakor búcsúzunk a sepsiszentgyörgyi központi katolikus temető ravatalozójában. Temetése Csíkszeredában a régi temetőben lesz 16,00 órakor. Egész életét az ifjú nemzedék nevelésének szentelte, munkásságát a szülőföld és népének becsületes, hűséges szolgálata hatotta át.

Családodhoz való példás, mélységes ragaszkodásod, munkaszereteted, kötelességtudatod, tanítványaid és embertársaid iránti tiszteleted az igazi ember példaképeként marad örökre emlékezetünkben. Soha el nem múló szeretettel veszünk búcsút Tőled, drága Ákos, akit oly nagyon szerettünk. Isten veled, emléked legyen áldott, nyugodjál békében! A gyászoló család.

* * *

Hosszú, türelemmel viselt szenvedés után, életének 80. évében elhunyt

Borosnyay Pál

Ybl-díjas építészmérnök. Gyászolják és szívében őrzik családjának tagjai: felesége Zakariás Katalin, gyermekei: Klára, Balázs, Katalin, Annamária, Pál, unokái: Klára, Péter, Mária, Benedek, Eszter, Ágoston, Domonkos, Márk, Bálint, Virág és Bence valamint testvére, Károly és családja, sógora, Gábor és családja. A temetés 2002. május 16-án, csütörtökön zajlott a Farkasréti temetőben, majd ugyanezen a napon 15.45-kor a Felső-Krisztinavárosi Plébániatemplomban mutattak be szentmisét az elhunyt lelki üdvéért.

Az elhunytak emlékét közösségünk kegyelettel megőrzi! Nyugodjanak békében!

* * *

A felület

Június van, Magyarországon könyvhét.

A könyv nem étel, nem ital - pedig a közbeszéd szerint ez a két „elem” az, amely nélkül nincs élet. S való igaz: ha néhány hétig nem eszünk, vagy néhány napig nem jutunk vízhez, elpusztulunk.

És ha néhány hónapig, évig nem jutunk könyvhöz? Lesz-e ettől gombánk, károsodik-e a májunk, asztmatikus rohamokat kapunk-e? Ugye, hogy nem!

Így igaz ez, feltéve, hogy csupán biológiai-fiziológiai létezésünket számítjuk. Ha teli a hasunk és fűtött szobában - vagy, nyár lévén, ernyő alatt a kertben - elolvassuk a nyolcvannyolcadik ország szépségkirálynőjének életét, miszerint már tizenkét éves korában... aztán tizenhét évesen... aztán jött a herceg... aztán... Vagy Kétkezű Dzsó villámgyilkos tizenhét áldozatának nevét és életkorát olvassuk végig... Esetleg arról

értésülünk, hogy az autós körökben Böbőnek becézett Juan Akharky éppen barátnőt váltott és a bögyös, vöröshajú Jenny helyett immár éppen a kevésbé bögyös, ám ugyancsak vöröshajú Mary élvezi Forma-1-es pilótája repüléseit...

Nos, akkor mi történik? Hisz' lelőnivaló békegalambok volnánk, ha kételkedtünk volna abban, hogy az egyik bögyös vöröst a másik, bögytelen vörös váltja, miután a vörös haj éppen világdivat.

És mi köze mindennek a Könyvhéthez?

Hát annyi, hogy ez is felület. Nyomtatási felület, amit mi, kedves olvasók, a kezünkbe veszünk, végignézzünk, elolvasunk, és - rosszabbik esetben - úgy érezzük, hogy tájékozódunk. Igaz is, tájékozódunk, hiszen tudjuk, hogy Kétkezü Dzsó tizenhét csajt fojtott meg és tudjuk, hogy Juan Akharky új barátnője nem bögyös, de vörös... valamint azt is tudjuk, hogy egy másik akárki, mondjuk a japán Akatika Mikiri pályacsúcsot állított fel valahol, mert a maratonon a kilométert 2 perc 11 másodperccel futotta, az eddigi 2 perc 13 másodperc helyett.

És ez mind igaz, mind valóság, mind tény, mind információ. Valóban az, előbbi példáimat senki ne értse gúnyolódásnak.

És mindez legfontosabb közlési eszközünkön, a **felületen** jelenik meg.

Jelenleg a világ legtöbb kultúrtörténésze, az emberiség fejlődésével így-úgy érintkezésbe lépő tudósa szerint az írás fajunk történetének egyik legnagyobb fordulata. Ennél nagyobb talán csak a tűz alkalmazása volt: attól kezdve, hogy a tűz az ember eszközévé vált, nem lehetett a növényevő-gyűjtő és ragadozóvadász életet „kedvünk szerint” élni: valakinek muszáj volt az egyszer meggyújtott tűz mellett maradnia, hogy táplálja... Prométeusz legendája ennek az emléke; de a tűz csodájáról szól megannyi ókori vallás intézménye, a háztűzet őrző papnők, stb.

Rögtön utána következik a másik csoda, az írás. Miért? Egyszerű: amit apánk megtanult, megtudott, azt nem kell bemagolnunk, mert írásban ránk hagyta, ha kell, elővehetjük.

No: ez a könyv. És ez Magyarország egyik legszebb, civil ünnepe: a könyvhét.

Kezdődött azzal, hogy a jeleket valamilyen felületre kell rajzolni, olyan felületre, amely maradandó. Lehet a tengerparti homokba írni, de nem érdemes. Jött a pálmalevél, amelyre hegyes szerszámmal karcoltak, jött a kő, amelybe belevéstek. Aztán a selyem, amelyre tollal rajzolták a betűket, meg a finomra dolgozott bőr, a Pergamon városában kidolgozott pergamen, vagy éppen a fakéreg, az agyagtábla, a viasz-tábla. S lett végül a papír, a növényi rostok összedolgozása. Megszületett a papírmalom. Az új anyag pedig - változó alapanyagokkal, változó kötőanyaggal és egy évszázada már végtelenített szitán folyó gyártási technikával - máig az egykori alapanyag, a Cyperus papyrus nevét viseli.

Ezt felcsavarták és az egyes felcsavart tekercset nevezték könyvnek.

Amikor a papírmalomban elroncsolták a rongyot, áztatták, fehérítették és merítették a masszából egy négyzetes szitával, kialakult az ív.

Az első, papírra készült magyar okmányt Gentilis bíboros írta alá 1310 május 1-én, Pozsonyban. A kutatók szerint ez még Itáliából hozott papír. Az első magyarországi papírmalom Lőcsén működött; működéséről csak annyit tudunk, hogy egy lőcsei városi tanács tag naplója szerint „a papírmalom 1530-ban leégett”.

Az ívek összefűzéséből lett a mai fogalmaink szerinti könyv. És lett az egész, szép történet következménye világszerte sok-sok százezernyi ember munkája a papírgyárakban. Kialakultak a szabványok, hogy az itt gyártott papír amott is használható legyen, megszületett a nyomdászat, amely írásbeliségünket intézményessé és általánossá tette. Megszületett a könyvművészet, az emberi szépérzék különleges kifejeződése.

„Országok rongya! könyvtár a neved” - írja Vörösmarty Gondolatok a könyvtárban című versében, áttelesen kihasználva a tényt, hogy akkortájt nem fa- vagy szalmacellulózsból, hanem rongyból készült a papír. De a rongyból készült anyag, a teleírt felület a nagy magyar költő reményei szerint természeténél fogva jót hoz:

*Egy új irány tör át a lelkeken: /.../
Hogy a legalsó pór is kunyhájában
Mondhassa bizton: nem vagyok magam!
Testvérim vannak, számos milliók;
Én védem őket, ők megvédnek engem.*

Nem félek tőled, sors, bármit akarsz.

Bárcsak Vörösmarty látomása teljesülne. A kérdés úgyis az, hogy mi kerül a felületre: jó-e vagy silány. Az elmúlt két évtizedben sokan, sokszor elsiratták a könyvet: felváltja a képernyő. Való igaz, hogy egy zugba behúzódva olvasni, lapozni egy könyvet (egy klasszikus formájú könyvet) igencsak megszokott, meghitt formája annak, hogy a szöveggel, az írással kettesben legyünk.

Jórészt azonban nem a könyv húzódik a zugba az olvasóval, hanem fordítva: az olvasó igényli a könyvvel való együttléte.

Vajon a számítógép képernyőjén megjelenő szöveggel lehetünk-e ilyen meghitt viszonyban? Vagy éppen átalakul, mássá válik ez a viszony? Hiszen a képernyő ugyanúgy felület, amelyen megjelenik a szöveg, az írás, akár a nyomtatott papíron.

Hiszen a kérdés úgyis az, hogy mi kerül a felületre: jó-e vagy silány.

Való igaz, hogy minél könnyebb az írás technikája, annál könnyebb sok-sok fölöslegesen írni. Akinek a mondandóját kőbe kellett vésnie, százszor is meggondolt minden szót. Akinek lúdtollal kellett írnia a sorokat a merített papírra, az is átgondolta, mit fog leírni, mert igen kínos volt egy egész oldalt kihúzni és újra írni. Aki viszont számítógépen ír, az (technikai értelemben) könnyen ír, könnyen kihúz és újraír, könnyen szaporítja a szót.

Ezért én nem is szaporítom tovább: tessék körülnézni a könyvheti sátrak táján, de „hétköznapi” a még meglévő könyvesboltokban is, miként keresgélnek, lapozgatnak és vásárolnak könyvet a számítógéphez szokott emberek.

S tegyük hozzá: kicsi, szűkös lakásainkban nem mindegy, ha egy húsz-harminc kötetes lexikon elfér két darab CD-n.

A lényeg úgyis az, hogy mi van a felületen: jó-e vagy silány. Akár könyvbe kötött papírlapokon, akár elektronikus képernyőn.

Dávid Csaba

* * *

Meghívók

II. kerületi Napok június 15-24.

A II. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzat programajánlata

• **Június 18.** kedd 17 óra

Örmény kódexművészet c. kiállítás megnyitása a II. ker. Horvát u. 2-12. szám alatti kiállító-teremben, kulturális műsor keretében. A kiállítást rendezte: dr. Issekutz Sarolta.

A kiállítást megnyitja: *dr. Benedek Katalin* művészettörténész és *dr. Sasvári László* egyháztörténész.

A műsorban fellép: *Várady Mária* színművész és *Kirkósa Orsolya* operaénekes, zongorán kísér *Dallos Erika*.

A kiállítás június 25. napjáig tekinthető meg, naponta 15-18 óráig.

• **Június 19-én** adja át a II. ker. Örmény Kisebbségi Önkormányzat 45 db-os könyvadományát a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár II/4 Könyvtárának - 1023. Bp. Török u. 7/9 szám alatt. Az adományozás célja a hazánkban kb. 15 ezres lélekszámban - számszerűleg legnagyobb számban a II. kerületben - élő magyar anyanyelvű örmények, a magyarörmények történelmének, kultúrájának megismertetése; a jelen hagyományápolása, kulturális identitásőrzése, ismertetése. Az adományozott könyvek nagyrészt az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület kiadó által megjelentetett könyvek, illetőleg reprint kiadványok.

• **Június 20-án**, csütörtökön du. 17 órakor a **Fővárosi Örmény Klubban** (Magyarok Háza Bartók Terem) *dr. Benedek Katalin* művészettörténész *Budapesti nemzeti emlékhelyek* címmel tart diavetítéses előadást, majd *Tutsek János* tart diavetítéses előadást: Csiky András erdélyi magyarörmény festőművészt mutatja be, aki élete utolsó szakaszában a II. ker. Lövház utca lakója volt.

• **Június 21-én**, pénteken 16 órától **hangverseny** az Országúti Ferencesek templomában (II. ker. Margit körút 23.) Pergolesi: Stabat Mater c. műve hangzik fel a Magyar Állami Operaház művészeinek közreműködésével, a Vers és Zene sorozat részeként.

Énekel: *Bakos Kornélia* (alt, Budapest) és *Kirkósa Orsolya* (szoprán) magyarörmény magánénekes Kolozsvárról. Közreműködik *Bánffy György* színművész.